

SPIRIDON VANGHELI

ISPRĂVILE LUI GUGUȚĂ

În memoria fiului Radu

SPIRIDON VANGHELI

ISPRĂVILE LUI GUGUȚĂ

Desene: Boris Diodorov

Responsabil de ediție: Constantin Bostan

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului TEOFAN,
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA

Iași, 2013

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VANGHELI, SPIRIDON

Isprăvile lui Guguță / Spiridon Vangheli. - Iași

Doxologia, 2013

ISBN 978-606-666-069-3

821.135.1-93-34

© Editura pentru copii „Guguță”, 2010, Chișinău.

© Editura Doxologia, 2013, Iași.

Reproducerea integrală sau parțială a conținutului este strict interzisă.

Stimate Domnule Spiridon Vangheli,

(...) Regret mult că nu v-am menționat în „Istoria literaturii române de la creația populară la postmodernism” (Ed. Saeculum I.O.,2002), însă acest volum e realitatea celor 4 volume anterioare, apărute sub titlul „Scurtă istorie a literaturii române (1994-1997)”, înainte ca eu să fi aflat de Dvs. E adevărat că, între timp, cunoscusem „O istorie deschisă...” a lui Mihai Cimpoi... De altfel, în cartea lui Cimpoi nu e menționată ca atare literatura basarabeană pentru copii, și îmi voi fi spus că această literatură n-o fi având realizări superioare...

Cu atât mai violentă a fost surpriza provocată de cărțile Dvs. Străbătându-le, nu-mi venea să cred că, dincolo de Prut, se scrisese și se scrie la un asemenea nivel. E paradoxal și revoltător că, traduse în atâtea limbi, aceste cărți nu circulă, nu se găsesc în librării la București și poate în alte orașe tocmai din Țară. Dând să-mi formulez opinia despre ele, constat că nu pot decât să confirm aprecierile ultraelogioase venite de pe aproape toate întinderile Terrei. Nu pot decât să conchid că entuziasmul cu care vă scriu copiii de pretutindeni este – analizat cu toată obiectivitatea – legitim.

Chiar fără a-și retrăi, în paginile volumelor „Guguță și prietenii săi” și „Tatăl lui Guguță...” propriile isprăvi și lecturi din copilărie, adultul cu oarecare experiență în cunoașterea literaturii nu poate decât să rămână impresionat – la modul lucid – de însușirile literare, artistice pe care atât proza, cât și versurile din aceste volume le posedă. Naratorul și poetul care sunteți dispune de o imaginație prodigioasă, de o inventivitate epică extraordinară, de un simț al compoziției, de un dar al istorisirii, vrednice de povestitorii moldoveni de frunte, care știu (precum C. Negruzzi, de pildă) să nareze perfect vioiciunea și gravitatea, umorul și duioșia, descrierea încântătoare și tensiunea dramatică, relatarea comică și punctarea momentului tragic.

O notabilă calitate a scrisului Dvs. este desăvârșita stăpânire a limbii române, pe care o manipulați exact în spiritul firii ei. Scrieți într-o limbă curat românească, însă nu e „neaoșă” la modul ostentativ, nu anacronică, nu împovărată de arhaisme și regionalisme, neologistică în parte, dar numai în măsura strictului necesar. Câte un termen local dă frazei culoare, savoare și autenticitate, însă acesta e astfel plasat încât poate fi numaidecât înțeles în context de oricine știe bine românește. Excelența „discursului” narativ și în aspectul lingvistic e, de altfel, învederată de posibilitatea tălmăcirii sale în toate limbile mari ale pământului. Limba lui Creangă e, desigur, inegalabilă, dar accesibilă numai celor ce îi simt toate nuanțele; în traducere, ea nu are șansa să fi e transcrisă cu întregul ei farmec inanalizabil.

În afară de aceasta, nici Creangă însuși n-ar putea povesti, cu hazul „Amintirilor”, întâmplări cum sunt unele din cărțile Dvs., puternic circumstanțiate istoric („Cine a furat papucii Maicii Domnului” sau „Pușcăria”, de ex.) și cu atât mai puțin, n-ar avea cum dezvălui în stilul poveștilor sale experiența Olguței în imperiul siberian.

Vreau să spun că Dvs. vă găsiți în posesia singurului stil etern valabil, cel numit de Caragiale „stilul potrivit”: stilul funcțional adaptiv conținutului. Atât în povestiri cât și în balade, în tălmăciri și în așa zisele „eseuri”.

În concluzie, nu pot decât să vă adresez felicitări pentru tot ce ați înfăptuit și să vă doresc sănătate și putere de muncă pentru încă mulți ani.

Dumitru MICU
București, 11 aprilie 2002